

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"ג סיון תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין כז | דף הכולל: גיטין לב.
דף היומי בהלכה: מסימן קמ"א סעיף ח' עד סימן קמ"ב סעיף ב'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ג' עד פרק ד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער אהבת ה' פרק ז עד סוף הפרק (סוף השער)

הרב מבריסק זצ"ל אמר לנו: לא יהיה לכם רבי טוב מהאבא... למדנו עם אבא שנים רבות

שיחה מיוחדת של מרן הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל, על החינוך לתורה וזיכרונותיו
מילדותו שלו ושל אחיו מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל

הותר להחזיק תיק קטן לצרכים אישיים, במהלך ההפלגה בת
השבועיים, במטנו האישי של אבא היו גמרא בבא קמא וחומש
ויקרא, כך המשכנו ללמוד פרק מרובה...

הגעתם מיד לרמת השרון?

לא, לא היינו חברי מפלגות, כיון שעלינו באופן עצמאי, לכן
לא קיבלנו דירות מהסוכנות, אלא היינו נעים ונדיים. בסוף אותה
שנה שכר אבא לול תרנגולים, שבעליו העמיד אותו להשכרה לבני
אדם, לא הבאנו עמנו ריהוט, אבל ארגזי התפוזים של בעל הבית
היו לנו למיטות, לשולחן ולכיסאות. לאחר מכן העניק לנו שכן
מיטות ישנות מברזל, מלאות פשפשים, היינו צריכים להבעיר
פרימוס כדי לנטרל את המזיקים הללו.

אבל מה הטריד את אבא ביום הראשון לשהותנו ברמת השרון?
כך נוסף של בבא קמא. החבילות שלנו הגיע ורק כעבור חודשיים
במכולות, והיה קשה לשלושנו ללמוד בכרך הבודד שהבאנו
בתיק האישי. אבא שלח את אחי, רבי גרשון, לבקש רשות מגבאי
בית הכנסת המקומי לקחת בהשאלה כרך בבא קמא. הסיפור עשה
עלי רושם גדול; עוד לפני שדאג אבא לכיסאות לפני שחשב מה
נאכל, הוא דאג שיהיה לנו במה ללמוד. כי לימוד תורה זה הדבר
הראשון, לפני אוכל ולפני הכל. אני אומר תמיד לילדים ולבחורים
צעירים: יש לכם גמרות, יש גם מי ללמוד - רק תלמדו...

לפני כמה שנים פירסמנו כאן שיחה נדירה שנערכה לפני כ 7
שנים לקראת חג הפסח של שנת תשע"ו אצל מרן הגאון הגדול
רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל לשיחת-קודש, על זכרונותיו מילדותו
שלו ושל אחיו מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל.

אנו מביאים שיחה מיוחדת זו שוב.

כששאלנו ממי קיבל הרב תורה בילדותו? ענה מרן זצ"ל: אבא
זצ"ל לימד את אחי הג"ר גרשון (שליט"א) ואותי את אותיות הא'
ב', כשהיינו קטנים. כשגדלנו קצת, הביא אבא מלמד הביתה. ולמדנו
עם חמישה ילדים נוספים. המלמד נהג לחלק טבעות בייגל לילדים,
והורה לנו להשחיל לתוכן את ידינו בכל זמן הלימוד. היום אני מבין
את מטרתו - אם יפרצו חלילה כוחות הק.ג.ב. לבית, יסבירו להם
שכאן עוסקים במכירת בייגל. זה היה חיידר מחתרתי לכל דבר, אבל
את זה לא ידעתי אז. אני זוכר שלמדנו את פרשת בראשית, וכן את
תחילת פרשת נח, עד הפסוק: "ויסגור אלוקים את התיבה". אז סגר
המלמד את הספר, ואמר שיותר לא יבוא. אבא המשיך ללמוד אתנו,
אך משגבר החוק של חינוך חובה - עברנו לשנתיים לביתו של קרוב
משפחה. בתחילת ניסן תרצ"ד שבנו הביתה, לקראת עזיבתנו את
רוסיה, ומיד קבע אתנו אבא חברותא במסכת בבא קמא.

מתי הגיע כבוד הרב לארץ ישראל?

בל"ג בעומר. החבילות שלנו היו בבטן הספינה, ולכל אחד

היכן למדתם בשנים אלו?

היינו לומדים בחברותא עם האבא בבית! הרב מבריסק זצ"ל אמר לנו: לא יהיה לכם רבי טוב מהאבא... למדנו עם אבא שנים רבות; גמ' רש"י ותוס', רשב"א, ולאחר מכן רבי עקיבא איגר וחיידושי רבי חיים הלוי מבריסק, עד שהגענו לגיל שמונה עשרה, אז למדנו בישיבת לומז'ה בפתח תקווה.

איך היה לכם 'ברען' ללמוד בתנאים קשים כאלו? למדנו מאבא דבר אחד: כל זמן פנוי - מנצלים ללימוד. זה הושרש בנו מקטנות.

סיפורו של 'עץ המנורה'

במהלך השיחה הסביר מרן זצ"ל, מדוע צריך לעמול גם בחינוכם של הפעוטות:

האילן, כשהוא קטן, צעיר, אפשר לכפוף אותו לכיוון שרוצים. ענפים רכים - אפשר לעשות מהם איזו צורה שרוצים. כשהאילן זקן - אי אפשר... אלה שזוכרים את רמת השרון של פעם, ברחוב אוסישקין, לפני שסללו את הכביש הראשי שם - הרחוב היה מכורכר וחול. היה שם על יד הכביש בחצר אחת עץ גויאבות, שענפיו היו בדיוק כמו צורת המנורה של בית המקדש; באמצע - גזע עבה עולה ישר, משני הצדדים שלושה ענפים, ממש במפלס שווה - שלושה ענפים מימין, שלושה ענפים משמאל. אילו היה

זה ממכת, היו אומרים שזו מנורה שאפשר להדליק בה. כמו מנורה של שבעה קנים, כך היה נראה העץ, ואני הכרתי את האדם שנתן לעץ צורה כזאת.

כשהעץ היה קטן, הוא קוצץ ענפים שגדלו בכיוונים אחרים, ומפתח ענפים בקווים הימניים והשמאליים לקו ישר ממש. אחרי שהיו לו כבר ששה ענפים כאלה בצדדים, הוא הצמיד לענף קרשים ארוכים, משני הצדדים שהענפים לא יסוו בצמיחה פראית מזרחה ומערבה, רק ימינה ושמאלה בקו ישר.

אני זוכר את הקרשים האלו, שהיו קשורים זמן רב. כך התעבו הענפים ונשארו בקו ישר. היה חסר לו ענף אחד, אז הוא לקח ענף ממקום אחר והרכיב אותו בתוך הגזע, וצמח ענף נוסף. כך היו לו בדיוק, בקו ישר, שלושה ענפים מימין ושלושה משמאל. כל זה אפשר היה לעשות רק כשהאילן היה צעיר. אילו לקחו אילן זקן - אי אפשר היה לעצבו כך.

את זה אומרת המשנה: "הלומד ילד למה הוא דומה? לדיו כתובה על נייר חדש"; כשהוא צעיר - הוא חדש, כשכותבים על נייר חדש - הכתב חזק. "והלומד זקן למה הוא דומה? לדיו כתובה על נייר מחוק"; כשהאדם מבוגר, קשה להשריש בליבו את הלימודים, זה כמו אילן - רק כשהוא צעיר, אפשר לכוון אותו לכל הכיוונים.

(מתוך שיחה למרווה לצמא גליון 26 תשע"ז)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בכל שנה, בתקופת המבחנים, נתקלים ראשי הישיבות הקטנות בתלמידים שחרב עליהם עולמם. הם היו סמוכים ובטוחים שיתקבלו לישיבה פלונית, עליה הם חלמו זמן רב, אך לבסוף הם נאלצים ללכת לישיבה אחרת

מי יעלה בהר ה' • נקודה למוחשבה

ישיבות גדולות בניחוח אישי: בעבר ביקש ממני אבא שאציע עצה טובה לבנו, הלומד בישיבה גדולה. מאחר שלא הכרתי את הבחור, פניתי לר"מ שלו, כדי לקבל תמונה על מצבו. מסרתי את שם הבחור והר"מ השיב: "אינני מכיר אותו. אינני מכיר אפילו את שמו". אותו ר"מ מלמד כמאתיים בחורים בשיעור. הוא מסור ואהוב, מוסר שיעורים מיוחדים במינם ומשוחח בלימוד ב'סדרים' עם כל בחור שפונה אליו. אך הוא בשר ודם, לא מלאך. אין באפשרותו

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

בימים אלו מתכוננים אלפי בני שיעור ג' בישיבות לצעירים, לקראת מבחני הישיבות הגדולות. בכל שנה ושנה, בתקופה זו, עולים להם תובנות חדשות ונקודות שכדאי לחשוב עליהם. הדברים עוסקים בעיקר בבני הישיבות שמתכוננים לעלות, תרתי משמע, לישיבות הגדולות, אך התובנות העולות מהם מתאימות לכולנו. לא רק להם עצמם.

להכיר 200 בחורים בשיעור. הוא מכיר היטב את האריות שבחבורה ואת אלו שניגשים אליו מיוזמתם. אלו שלא עושים זאת, פשוט לא מוכרים.

ריבוי הלומדים והגידול האדיר והנפלא של הציבור שלנו, הביא לכך שבכל שנה נכנסים אלפי צעירים לישיבות הגדולות. ככל שהישיבה נחשבת לטובה יותר, כך גדל הלחץ על שעריה, והשיעורים גדלים משנה לשנה. במקביל, ישנם עשרות ישיבות מובחרות, שמעניקות דגש לכך ששיעוריהם קטנים יותר. בשנים האחרונות נפתחו כמה וכמה ישיבות מצויינות להפליא, עם צוות מובחר של גדולי תורה ויראה ועם תנאי קבלה מחמירים, כמו בישיבות היותר איכותיות, אך עם נתינת דגש מוצהר לכך שהשיעורים יהיו קטנים יותר, ושכל בחור יזכה ליחס והכרה אישית.

לא כל בחור חייב ללמוד יחד עם מאות בחורים בשיעור. ישנם רבים, רבים מאד, שמיעוט הכמות והיחס האישי יעשה להם רק טוב. האם בנכם שלכם מתאים ללמוד בשיעור עם 150 בחורים, או דווקא בשיעור של חמישים!?

לא התקבלת לישיבת משאת חלומותיך? - ברוך בואך לעולם האמיתי: בכל שנה, בתקופת המבחנים, נתקלים ראשי הישיבות הקטנות והרמי"ם האמונים על הרישום והכנסת התלמידים לישיבות הגדולות, בתלמידים שחרב עליהם עולמם. הם היו סמוכים ובטוחים שיתקבלו לישיבה פלונית, עליה הם חלמו זמן רב, אך לבסוף הם נאלצים ללכת לישיבה אחרת.

בכל 'זמן קיץ' מחדש, ישנם הורים ששוטחים את כאבי בנם האהוב, כיצד עולמו נחרב עליו ואיך הוא לא מסוגל, ממש לא מסוגל, ללכת להיבחן שוב בעוד ישיבה, כשהוא שבור ורצוף עד כלות. אצל אלו שנדחו יותר מפעם אחת, הכאב חמור שבעתיים, בפרט כשהוא רואה שחבריו, חלקם (לפחות לדעתו) פחות טובים ומשקיעים ממנו, מתקבלים לישיבות מצויינות, והוא, שוד ושבר, נאלץ ללכת למקום אחר.

אם בדורות הקודמים, אפילו בדור בו אנחנו עצמנו נבחנו לישיבות הגדולות, היה זה קשה מאד, הרי בדור הצעירים הנוכחי- המכה כואבת שבעתיים. אם אנו ואבותינו ידענו לעמוד מול משברים ונסיונות, הרי בימינו, ב'דור המרשמלו' המפונק, דואגים ההורים המסורים לרפד כל הזמן את דרכי ילדיהם. לכל 'משבר' יש שורת מנחמים ומייעצים. כל נסיון- מרופד בשובל קטיפתי וכל קושי מלווה בשלל ניחומים, פרסים ודחיפות מתוקות. אכן, המציאות השתנתה ודרכי החינוך השתנו. אין ספק שזה טוב ונפלא, אך בד בבד עלינו, ההורים והמחנכים, לעצור מידי פעם ולהסביר לבן יקיר, שהנה, הגיע הזמן להתמודד, להרים את הראש מעל פני המים, ולהמשיך לצעוד במרץ.

כעת נהפוך את העולם ונכניס אותו רק לישיבה שהוא החליט שרק בה הוא יכול לצמוח. כעת נעטוף אותו בשפע של פינוקים ונרפד את דרכו. ומה נעשה אם הוא לא יסתדר עם חבר החדר

שלו. גם אז נרוץ לישיבה ונדאג להחליף לו חדר? ומה נעשה אם גם בחדר החדש יישן איתו בחור שלדעתו הוא לא נחמד? שוב נחליף לו חדר? ומה יקרה עוד כמה שנים, אם יהיה לו קשה בשידוכים? ומה יקרה שנתיים לאחר מכן, שהוא יבנה בית, יאלץ לשלם משכנתא, לקום באמצע הלילה לילד בוכה, לרוץ לבית חולים כי הילדה סובלת מכאבי בטן עזים? גם אז ניתן לו הרגשה שהעולם נחרב ושאי אפשר להמשיך ככה? אם נמשיך להילחם בהיסטריה בכל קושי שהוא יעבור, הוא יהיה אדם נכה רגשית, כזה שלא יוכל להתמודד עם שום קושי.

אין ספק שמדובר בכאב אמיתי. כמעט כולנו עברנו קשיים כאלו או אחרים במהלך החיים, כשרבים מאיתנו עברו קשיים בנושא הזה עצמו. ברור שאם אפשר להשתדל, ללחוץ, להפעיל את מי שצריך, לדאוג ולבקש- מה טוב. אך ברגע שהבנו, אנחנו ההורים, שזהו, מיצינו את הכל- הגיע הזמן לעבור לשלב הבא, בשמחה, בראש מורם, בידיעה ברורה שנותן התורה ב"ה בכבודו ובעצמו מוביל אותנו ואת בנינו, למקום הטוב ביותר בעבורו. ההתמודדות רק תוסיף לבחור כח ותעצומות נפש, בדרך אל העולם האמיתי, רווי הקשיים, הנסיונות והמהמורות.

נכונים הם הדברים לבן ישיבה צעיר שחלומותיו התנפצו. טובים הם לכולנו, בכל פעם שלא הצלחנו, שהמציאות טפחה על פנינו. בכל מצב שהחיים לא הסתדרו בדיוק איך שרצינו.

מבחני 'סוף הזמן': לפני מספר ימים הגיעה בקשה לאחראי הקבלה של ישיבה אחת: "אנא, תבחנו את התלמידים שמגיעים אליכם. אל תסתפקו בשמיעת 'חבורה', אלא ממש תבחנו אותם על דף הגמרא ומפרשיו, אליהם הם התכוונו כל כך". הם הסכימו, ובחנו מבחן מדוקדק.

מה עומד מאחורי בקשה שכזו? פשוט מאד. אל אותה ישיבה מגיעים בכל שנה למבחן מאות בחורים, אך לבסוף הם לא בוחנים ממש את הבאים, אלא רק שומעים 'חבורה' מכל נבחן. הבוחנים, שאלפי נבחנים נבחנו אצלם במרוצת השנים, מסוגלים להבין היטב, דרך ה'חבורה' והמשא ומתן הלימודי סביבו, מי בחור מצוין ומי פחות. אך דא עקא, התלמידים הבאים להיבחן בשערי אותה ישיבה, מתמקדים יותר סביב נושא ה'חבורה', שאת הנושא שלה הם עצמם מחליטים להכין, ופחות ביתר נושאי הדף האחרים, עליהם עמלים יתר חבריהם, העוברים מבחן-קבלה שגרתית. השמועה, לפיה בישיבה פלונית, מתמקדים רק ב'חבורה', עוברת משנה לשנה, והנבחנים שם מתמקדים רק בחלק מהחומר הנלמד ולא בכלו. לפיכך ביקשו שהפעם הם ייבחנו, כמו ביתר הישיבות, על כל הנלמד. התלמידים יודעו על כך מראש וכך קרה, ובשנה הבאה כבר כל אלו שירצו להיבחן לאותה ישיבה מצוינת, יתכוונו היטב היטב למבחניה, עם כל ה'שטייגען' הכרוך בכך, ההתמדה והלחץ הלימודי המצוין, המלווה את תקופת הלימוד וההכנה למבחני הישיבות הגדולות.

ההצלחה שלו יקרום עור וגידים ביישומו בפועל ולמעשה. כל ישיבה לצעירים שמסיימיה יעברו מבחן שכזה, תצליח להשאיר את הבחורים על 'אש גבוהה', ואלו שלא יממשו את המבחן למעשה, מאילווצים טכניים כאלו ואחרים, יפסידו. בני השיעורים הבאים כבר ישמעו שבישיבה פלונית בוחנים מבחן שני, אך בישיבה אלמונית פחות הקפידו על כך, והתוצאות ידברו בעד עצמם. אינו דומה בחור שמגיע לאלול לישיבה הגדולה, לאחר 3 חודשי עמל ויגיעה, לבחור שעמל ויגע, בכל הרצינות, רק חודש וחצי. (יתד נאמן)

לאחרונה התכנסו ראשי הישיבות הגדולות, בהנחייתו ועצתו של רבן של ישראל מרן רשכבה"ג ראש הישיבה זיע"א, וקבעו כי בנוסף למבחני הקבלה לישיבות, הרי שהישיבות הגדולות יבחנו לקראת 'סוף הזמן' את כל אלו שהתקבלו לישיבותיהם, במבחן נוסף, לפי הסוגיות שיילמדו בישיבות לצעירים. למותר לציין את חשיבות המבחן הזה, שיתרום המון לבני שיעור ג' וישאיר אותם במתח לימודים רציני ואיכותי, עד סוף ה'זמן'. כל הישיבות הגדולות מדגישות בימים אלו, ימי הקבלה לישיבותיהם, שמבחן כזה ייערך לקראת 'סוף הזמן', אך מבחן

ראב"ד העדה החרדית מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א מדברי רבותיו על מקדשי שם שמים

בכל דור ודור ישנם אנשים שרוצים לבטל את כבודם של גדולי התורה
בכל דור ודור ישנם אנשים שרוצים לבטל את כבודם של גדולי התורה, ומשתמשים בהם בטענות רחוקות ומשונות כל כך כדי להטות את לב העם ממנהיגיו, אך לא דעת ולא תבונה להם שדעת גדולי התורה היא דעת התורה בעצמה. ועובדא הוי באסיפת רבנים שכנס הקדוש החפץ חיים הקדוש בפטרבורג, ודנו אודות דרישת הממשלה להכניס לימודי חול בישיבות ותלמודי תורה, וזעק שם החפץ חיים שלהכניס לימודי חול לישיבות הקדושות, זהו גזירה שחייבים למסור עליה את הנפש והוא ב"יהרג ואל יעבור" כפשוטו. והנה הציבור התלחשו ביניהם ושאלו 'מאיפה לקח החפץ חיים את זה', והתחיל להיות באולם רחש-לחש על דבריו הקדושים של החפץ חיים, עד שניגש אחד מהגדולים בהכנעה אל החפץ חיים, ושאל "רבי, שואלים פה מאיפה המקור לזה". החפץ חיים לקח את ידו הקדושה, ופתח את הקאפיטע [מעיל העליון] שלו, ושם את ידו הקדושה על ליבו הקדוש ואמר "פה זה כתוב". ונמצינו למדים שהכרעת גדולי התורה האמיתיים היא דעת התורה הקדושה בעצמה, שהלא הקב"ה מנחה אותם ומדריך אותם ומורה להם את הדרך אשר יעשו, ויש להיזהר בכבודם וחלילה לא להטות את לב העם מגדולי התורה. (מתוך ביאורים והנהגות על פרשיות התורה)

מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל היה אומר, שלפעמים אברך נמצא בכולל שנים רבות ואינו מקבל שום תפקיד או משרה, והוא ובני משפחתו מצטערים מאוד על כך, אבל האמת היא שזהו טעות ואין כאן מקום לצער, כי כל אברך מתמיד ושקדן בכולל יש לו מעלת ר"מ גם אם לא מינוהו לתפקיד זה, ומשום שמסתכלים על התמדתו ועל שאר הנהגותיו ותפילותיו, ונמצא שהוא כר"מ ממש לכל דבר, ואף שתוארו אינו רשמי, ואינו מקבל משכורת על כך, אבל המציאות היא שהוא מורה דרך לסביבתו, ולפעמים הוא אף יותר מר"מ. ואף שאינו מפורסם בעולם הזה, אבל לעתיד לבוא כשיתגלה ויתפרסם מי הם התלמידי חכמים שהקב"ה שש ושמח בהם, יתגלה לעין כל שהקב"ה שמח בו הגם שאינו מתכבד מכך בעוה"ז. והוסיף מו"ר, שגם בחור בישיבה שלומד בהתמדה, הרי הוא כר"מ בלא תואר רשמי שהרי אחרים מסתכלים עליו ולמדים ממנו והוא מקדש את ה', אבל מאידך גיסא אם אינו לומד כראוי, הרי הוא מחלל ה'. ותמיד היה מו"ר זצ"ל נזהר מאוד שלא יתחלל שם שמים ע"י בני הישיבה, וכאשר היה בחור מפסיד את התפילה בישיבה, היה מזהיר אותו שלא ילך להתפלל בציבור בשעה מאוחרת [כמדומה לאחר זמן קריאת שמע], כי אז אחרים ילמדו ממנו שהדבר מותר לכתחילה, ועדיף שיתפלל ביחידות ולא יחלל את שם ה', שהוא חטא חמור ביותר שאין לו כפרה עד שימות.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

'דב מורן', איש עסקים חילוני שהמציא את ה'דיסק און קי' זוכה לתהילת עולם ולמיליונים רבים, אומר, שהמטרה והדרך של האנשים החרדים הופכים אותם למאושרים בעולם

הרב ישראל ליוש על מי טיפס למקומות הגבוהים בסולם מדד האושר...?

אך במחשבה שניה, גם תחושתך האישית היא סיבה מספיקה כדי לעזור לך לפתור את המצוקה.

רק עוד לפני שאנסה להציע לך דבר על המצוקה שהצגת, אשתף אותך ואת הקוראים במאמר שקראתי. המאמר עסק ב'מדד האושר', ואולי תופתע כמוני שיש מדד שנתי או תקופתי שמדרג את האנשים המאושרים בעולם, והמדד אף מנסה להבין מה גורם להם להיות מאושרים. הנתון שהפתיע את עורכי המדרג, ואותי הוא הפתיע פחות, שהחרדים מדורגים גבוה מאוד בסולם האושר. והם מאוד התפלאו, היתכן?! כיצד ציבור כזה שמתמודד עם צפיפות, עוני, מחסור ומצוקה כלכלית יכול להיות כה מאושר? ואת התשובה לא סיפק להם רב חרדי מאושר, אלא 'דב מורן', איש עסקים חילוני שהמציא את ה'דיסק און קי' זוכה לתהילת עולם ולמיליונים רבים. וההסבר שלו הוא שלאנשים חרדים יש מטרה בחיים, ובניגוד לאנשים חילונים שחיים ללא דרך וללא מטרה, המטרה והדרך של האנשים החרדים הופכים אותם למאושרים בעולם. אנשים בבני ברק, אומר דב מורן, מאושרים למרות שאין להם כסף, כי לא הכסף הופך את האדם למאושר אלא המטרה והדרך...

המילה 'אושר' הוא מלשון 'אישור'. אדם מאושר הוא אדם שיש לו סיפוק ממעשיו וממילא יש לו עליהם אישור. ולכן, בני התורה ההולכים בדרך ה' וצועדים לקראת מטרה הם המאושרים בעולם.

ובדבר התמודדותך עם הימים השחורים... כפי שציינת, אתייחס למצב שאתה לא מבין מדוע אתה מרגיש כך, כי פעמים רבות התחושה הזו נובעת מחסר ביום הקודם, כי כשהולכים לישון אחרי יום חסר עשייה וחסר סיפוק, אך טבעי הוא שנקום מדוכדכים. אבל נעזוב כרגע את המצב הזה ונתייחס למצב שאתה לא יכול להסביר לעצמך את תחושתך המדוכדכת...

במצב כזה, אל תנסה להבין למה זה קורה לך, אל תשקע בהרהורי דיכאון ומחשבות למה ומדוע זה מגיע לי. אדרבה, תרים את ראשך מעל פני המים ותהיה נחוש לצאת מהמצב הזה. תחליט שאתה שולט במה שאתה מרגיש, וזה אפשרי, כי רוב הרגשות שלנו הם נגזרות ישירות מהמחשבות שלנו ומההחלטות שלנו... אדם הרי מאושר מההצלחות שלו ומהסיפוק שיש לו מהן. ביום כזה שאתה קם בלי חשק לכלום, תחליט שהיום תהיה מאושר מההצלחה שלך לשלוט במצב רוח שלך. תחשוב על

במסגרת פעילותי בארגון 'אחינו' מוטל עלי מדי פעם לענות תשובות לחוברות המופצות בישיבות הקדושות, 'הישיבה' ו'מעלה מעלה'. נשאלתי שאלה מעניינית, אך השאלה והתשובה, מתאימה לכאורה לא רק לבני ישיבה אלא לכל אחד מאיתנו. אז לכל מי שמתעניין אני מצרף לכם כאן את השאלה והתשובה.

שלום וברכה!

רציתי לשאול שאלה כזאת: יש ימים שאני קם במצב רוח לא טוב. אני לא יכול להסביר בדיוק מה אני מרגיש, אבל אין לי חשק לכלום, לא בא לי להתחיל את היום, הרגשה דפוקה כזו...

אולי זה סוג של כעס, אבל אני לא באמת כועס על מישהו מסוים. זה גם לא קשור למשהו שקרה לי ביום הקודם. הרגשה סתמית של חוסר חשק לכלום... מה עושים עם זה? חשוב לי להדגיש: אני לא בדיכאון, ברוך ה' ברוב הימים הכל בסדר אני שמח ומאושר, רק מידי פעם יש לי ימים כאלו, ימים שחורים, כמו שקוראים לזה... אשמח לשמוע אם יש עצה להשתחרר מההרגשה הזו, כי זה ממש הורס לי את היום או לפחות את תחילתו.

תודה רבה!

הברכה והשלום!

בראשית דבריי ארצה להתייחס לנושא מזווית אחרת, אותה כלל לא ציינת. האם חשבת פעם כיצד מרגישים חבריך כשפניך נפולות? אולי לא חשבת על כך, כי אתה תמיד מקפיד שהסביבה שלך לא תחוש את מה שעובר עליך, ואם כך זה יפה מאוד, כי באמת בחור צריך לדעת שהוא לא לבד בעולם, ומסביבו חיים עוד אנשים, ופעמים רבות גם מה שאדם עושה או מרגיש בינו לבין עצמו, משפיע על סביבתו.

כמו שברור לך שלא נעים לקנח את האף בגסות לפני ציבור, אפילו שאתה לכאורה מתעסק רק עם האף שלך ומה זה עניינם? כמו"כ גם הפנים שלך, העצובות או השמחות, משפיעות באופן ישיר על כל מי שרואה אותך, והן משפיעות על תחושתו ורגשותיו. מפורסם שהגה"צ רבי ישראל מסלנט זי"ע פגש פעם אדם שסבר פניו היו עצובות. העיר לו ר' ישראל: "הפנים שלך הם 'בור ברשות הרבים'! אסוך לך לצער את הבריות עם פניך העצובות..." עתה יותר חשוב לענות על שאלתך, כי יתכן שתחושת הקדרות הזו שאתה מדבר עליה, מפריעה לא רק לך, אלא גם לסביבתך.

מסיים אותם מלא סיפוק, ואין שום סיבה בעולם שגם היום הזה לא יהיה כמותם, אבל המחשבה המרכזית שלך צריכה להיות על תחושת הסיפוק והאושר מעצם השליטה במצב רוח שלך... כן, אתה יכול לקבוע איך תרגיש... אתה יכול להיות אדון על הרגשות שלך ובאפשרותך להחליט שהיום הזה שעומד לפניך יעבור עליך, בעזתי, בהצלחה, בהנאה, ברוגע, בשלום ומלא סיפוק ושמחה.

בהצלחה:

הסיפוק שיהיה לך כשתצליח לשלוט ולהפוך את המצב רוח שלך, ותפעל בכיוון... תאמר לעצמך: "הרי אין לי באמת סיבה להרגיש כך, אין היום משהו שלא היה אתמול, הנה אני מרים את הראש ומחליט לפעול למרות כל התחושות הללו, אני שולט במצב רוח שלי ומתמלא מכך סיפוק ואושר..."

אתה יכול להיעזר גם במחשבות על האושר האמיתי בזכייתך להיוולד לעם היהודי ולשבת וללמוד תורה. תוסיף למחשבות הללו גם הרהורים על רוב הימים הטובים שעוברים עליך ושאתה

מאות התלמידות, המושגות במשרוקיות, מתכת קולניות, יצאו אל החצר ואל המסדרונות, אל הכיתות ואל המפלסים, כשהן מבצעות את מה שמשרוקית אמורה לעשות: לשרוק

הרב בנימין חניקים, על משרוקיות ושיטות חינוכיות

המשרוקיות התגלו, אגב, כאיכותיות ועוצמתיות בהחלט...

אלא שבדיוק בנקודה זו, עלתה המורה האחראית על הפעילות לקדמת הבמה, וביקשה: "שקט". היא כמובן דיברה במיקרופון המחווט לרמקולים המוטמעים בקירות האולם, כך שהצליחה לגבור על רעש המשרוקיות, ואכן אט-אט נדמו הקולות, והתלמידות הקשיבו לדבריה.

"תלמידות יקרות", פתחה המורה. "אנו כאן בפעילות חברתית, וכפי שנוכחתן לקבל, כל אחת מחזיקה במשרוקית. כמובן, משרוקית תכליתה לשרוק, וזו גם המשימה שלך, אבל... אנו רוצות במהלך הדקות הקרובות דוקא ללמוד על איפוק, סבלנות ומה שנקרא 'דחיית סיפוקים'."

"אי לכך ובהתאם לזאת", אמרה, תוך שהיא מצביעה על פנסים אותם החזיקו כמה מן התלמידות הבוגרות, שהתנדבו לעלות לבמה ולהשתתף בסיוע הפעילות, "כאשר הפנסים הירוקים יידלקו בידי התלמידות כאן על במה, זהו האות לשרוק ולנשוף בכל הכוח. לשרוק בכל העוצמה. לשרוק עד שהיא כאן מחרש אוזניים."

"אבל, כאשר הפנסים האדומים יידלקו, צריכה לשרוק כאן באולם דממה. השריקות צריכות להיפסק באופן מיידי, והשקט חייב להישמר."

קדימה, הבה נעשה ניסוי:

הפנסים הירוקים נדלקו, והאולם הפך ל'שרקניה' מרעימת אוזניים. מאות משרוקיות הללו להפיק את הצליל השרקני העוצמתי, כאשר כדור הפלסטיק הקבוע בתוך המשרוקית פוגע

אין לי מושג איזו חברת משרוקיות רצתה להיפטר מהמלאי הענק, אך עובדה היא, שלפני תקופה קצרה התקיימה פעילות בית-ספרית בבית הספר 'בית יעקב' בו לומדות שתי בנותי שתחי'. במהלך הפעילות נסו כל התלמידות, ומדובר במאות רבות בלעה"ר, לפעילות חווייתית ומגבשת.

פעילות כזו תמיד מבורכת, היא גם מוסיפה ענין בתקופת השיגרה, גם מוסיפה חוויה לצד ערכים, וגם בהחלט מגבשת ומהנה, ותורמת ללכידות החברתית.

בארוע דנו, התכנסו כאמור כל התלמידות, מכל שכבות הגיל, לאולם הכינוסים רחב הידיים של בית הספר, שם המתנינו בהתרגשות לתחילת הפעילות. כשאנו אומרים "בהתרגשות", נקל לתאר, שכאשר 400 או 500 תלמידות מתכנסות בהתרגשות, לא צריך יותר מאשר מלמול כדי שהאולם כולו יהא רוגש ואף רועש עד שהחלה התוכנית.

מה נדהמו המתכנסות כאשר נכנסו לפתע כמה מורות ובידיהן שקים תפוחים. הן פתחו את השקים, וביקשו מן התלמידות הבוגרות יותר, לחלק את תכולתם לכל התלמידות. לכל תלמידה פריט אחד.

ומה היו בשקים?

משרוקיות!

התלמידות היו מאושרות. כל אחת קיבלה משרוקית כסופה, ועד מהרה כל אחת אחזה במשרוקית "אחזה", זו הגדרה קצת כוללנית, שכן מרביתן כמובן מיהרו לנשוף במשרוקית שקיבלו (כי אכן זו תכליתה של המשרוקית, לא?!), ותוך דקותיים הפך האולם כולו לבליל עצום, צורמני ומחריש אוזניים של שריקות ממשרוקיות.

הושארו אצל הבנות, אלא שעד מהרה התברר שאכן היתה כאן טעות...

מאות התלמידות, חמושות במשקיות, מתכת קולניות, יצאו אל החצר ואל המסדרונות, אל הכיתות ואל המפלסים, כשהן מבצעות את מה שמשקיות אמורה לעשות: לשרוק.

בליל שריקות החל להציף את בית הספר על כל סביבותיו. השריקות הקיפו את כל המתחם כנחשול גואה שלא ניתן היה להימלט ממנו. הדברים הגיעו עד כדי כך, שהמנהלת נאלצה לכרוז ברמקול הכללי של בית הספר: "תלמידות יקרות, אני מבקשת להפסיק מיד את השריקות, ולשמור את המשקיות בתיקים עד לסיום הלימודים".

הבעיה היתה שלא הופיע בשלב זה שום פנס אדום...

אגב, כשחזרה בתי שתחי' הביתה מבית הספר, היא אבחנה את התנהלות הצוות והמנהלת בהתפעלות: "המורות והמנהלת ממש לא כעסו ולא התרגזו על התלמידות, גם כאשר המשקיות נשמעו עד סוף היום".

וזו בהחלט דוגמה חינוכית מרשימה: להבין, שאם נותנים משקיות למאות ילדות, קשה מאד לצפות לשקט ולדממה. ובכלל יש בכך דוגמה אישית מכובדת מצידן של איפוק וסבלנות (המודיע י"ז סיון תשפ"ג)

בדפנות המתכת שלה, ויוצר קרקוש שקשה להימלט ממנו. הכפילו זאת במאות מונים, ותוכלו לדמיין את מה שהתרחש והתרגש באותן שניות.

כעבור דקה, כבו הפנסים הירוקים, ונדלקו הפנסים האדומים. רוב השריקות נדמו באחת, אם כי לילדות הקטנות יותר לקח קצת יותר זמן עד שהבינו את הרעיון, והפסיקו גם הן את השריקות. "נעשה נסיון נוסף", אמרה המורה, ואכן בפעם השניה התרגיל הצליח בצורה יותר טובה.

בשלב זה, החלה הפעילות בצורה רשמית, כאשר התלמידות משתתפות בו בעליצות רבה. מה רע?! נותנים לך לשרוק בעוצמה, להשתחרר וליהנות, מנצלים את המומנטום בחדווה!

ואז, דלק האור האדום. באחת - השתרר שקט מוחלט באולם. "זה היה מדהים", תיארה באוזני בתי הגדולה לאחר ששבה הביתה. "הרעש האיום לפני כמה שניות, ולפתע שקט מוחלט. הניגוד היה מהמם ממש, בהחלט פעילות מרשימה".

אלא שלאחר כמה סבבים של שריקה-שקט-שריקה-וחזור-חלילה, הסתיימה הפעילות לשביעות רצון המורה המדריכה ושאר המורות שליוו את הפעילות. בשלב זה התבקשו התלמידות לחזור לכיתות, ולהמשך הלימודים.

אלא ש...

המשקיות לא נאספו בחזרה. הן נשארו אצל התלמידות. לא מדובר בטעות, אלא בכוונה. הפעילות הסתיימה, אך המשקיות

עייפות, ראייה מטושטשת, הליכה תכופה לשירותים, צמא מוגבר, רעב מוגבר

על הסימנים של טרום סוכרת, ומי זומה צריכים להיזהר מהסוכרת

מכן קושר את הסוכר בדם ומכניס אותו לתאים כמקור אנרגיה. אם אתם מזוהים כטרום סוכרתיים, סוכר מתחיל להצטבר בזרם הדם במקום לתדלק את התאים. מצב זה מתקיים כאשר מתרחשת תנגודת לאינסולין, שמאמינים כי הוא הגורם מספר אחד לטרום סוכרת.

משקל תקין מאפשר לאינסולין לעבוד ביעילות רבה יותר ויכול לעזור לשמור על רמת הסוכר בדם בטווח התקין. זו אחת הסיבות שתזונה בריאה ופעילות גופנית סדירה הן הדרכים הטובות ביותר לעזור להחזיר את רמות הסוכר בדם לטווח תקין.

אילו גורמים מגבירים את הסיכון לפתח טרום סוכרת? עודף משקל או השמנת יתר, השמנה בטנית, היסטוריה משפחתית של סוכרת, אורח חיים בשיבה, גיל 35 ומעלה, רמה גבוהה של טריגליצרידים בדם, לחץ דם גבוה, חוסר שינה, דילוג על ארוחת

מי שאובחן עם טרום סוכרת, זה אומר שרמות הסוכר בדם אינן גבוהות מספיק כדי להיות מסווגות כסוכרת מסוג 2, אבל הן גבוהות מספיק כדי להצביע על צורך בשינוי. אז איזה שינויים כדאי שתעשו בחיים שלכם?

רמת סוכר תקינה בצום היא מתחת ל-100, ואילו הרמה של אדם עם טרום סוכרת היא בין 100 ל-126. ברגע שהרמות עלו על 126, היא מסווגת כסוכרת מסוג 2. דבר זה - מצביע על כך, שהגוף מתנגד לפעילות האינסולין, או שאינו מייצר מספיק ממנו כדי לשמור על רמות סוכר תקינות בדם. שמות נוספים המשמשים לתיאור טרום סוכרת הם פגיעה בגלוקוז בצום, סבילות לגלוקוז, פגיעה בסבילות לגלוקוז וסוכרת סמויה.

מזונות עשירים בפחמימות מעלים את רמת הסוכר בדם יותר ממזונות אחרים. במהלך העיכול, הלבלב מייצר אינסולין, שלאחר

שתנודות הסוכר שלו גבוהות, רצוי מאוד להשתמש במד סוכר רציף וללא דקירה, שישקף בכל זמן נתון את מצב רמות הסוכר וגם יסייע להבין כיצד מזונות משפיעים על רמות הסוכר. חשוב לדעת, שרוב תוכניות הטיפו בטרם סוכרת אינן כוללות תרופות או ניטור שיגרתי של רמת הסוכר בדם, אלא עבודה עצמית לשינוי אורח חיים בריא ומאוזן. לסוכרת יכולות להיות השלכות בריאותיות ארוכות טווח והסיכון לפתח סוכרת סוג 2 גבוהה יותר אם יש טרום סוכרת, וזה מגביר את הסיכון הבריאותי. בכל מצב, כדאי לשוחח ולהתייעץ עם הרופא המטפל.

(המודיע י"ז סיון תשפ"ג)

בוקר, הפיכת הלילה ליום ופגיעה בשעון הביולוגי. מתי צריך להיבדק? על בני 35 ומעלה לבדוק את רמת הסוכר בצום מידי שנה. אנשים לרוב לא יודעים שיש להם טרום סוכרת, מכיון שהם עשויים שלא לחוות תסימינים כלשהם. אנשים עם טרום סוכרת או במיוחד סוכרת מסוג 2 עלולים לחוות חלק מהתסימינים באים: עייפות, ראייה מטושטשת, הליכה תכופה לשירותים, צמא מוגבר, רעב מוגבר. אנשים עם טרום סוכרת עשויים להיות מסוגלים למנוע או לעכב את התפתחות סוכרת מסוג 2 באופן משמעותי באמצעות שינויים באורח החיים, כולל השגת משקל תקין ושמירה עליו. מי

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע שיחררו את גונב הטבעת?

גיטין דף כז

זבטבעת

מביתי חפץ כלשהו ויעבור בזה על הלאו של "לא תגנובו" ככתוב בתורתנו, ולכן כדי שלא יכשל אצלי אדם בחטא של גניבה, אני נוהג מדי ערב, קודם ללכת לישון, ואז הכל הפקר. "ומכיון שכך" - הפטיר רבי אליהו - "יוצא, איפוא, שאדם זה כלל לא גנב, שהרי הטבעת הייתה הפקר. לפיכך אסור להחזיקו במעצר כי לקח מן ההפקר..." נאלץ מפקד המשטרה לעשות כפי שאמר לו רבי אליהו, ושחרר את העצור. (המאור שבתורה)

בביתו של הגאון רבי אליהו רוגלר זצ"ל מקאליש התארח פעם אורח שנכשל בגניבת טבעת משובצת יהלום שהייתה שייכת לרבנית. כאשר גילתה הרבנית, הודיעה למשטרה - שלא בידיעת בעלה - וזו רדפה אחר האורח ואכן מצאו את הטבעת הגנובה בכיסו, לקחו ממנו את הטבעת והכניסו את האיש למעצר. נעשה רעש גדול בעיר. כשנודע לרבי אליהו את אשר אירע, פנה מיד וכך אמר לו: "אני תמיד מפחד שמא יקרה ומאן דהו יגנוב

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

איזו טעות בקריאת התורה מצריכה לחזור ולקרוא?

כבר סיימו את קריאת התורה, יש לקרוא את הפסוק שבו אירעה הטעות יחד עם שני פסוקים נוספים, ללא ברכה; ואם כבר השיבו את ספר התורה למקומו, אין להוציאו. וראה במקורות, לענין טעות במילה שלמה, וכן לענין טעות בימות החול או במנחה של שבת.

[שו"ע קמב, א, משנ"ב א וד, וביה"ל ד"ה מחזירין, וד"ה אין; וראה שעה"צ ג; בו"מ דרשו, 9, 10 ור"י]

אם טעה ה'בעל קורא' בפסוק שחובה מעיקר הדין לקרואו, וחסר או הוסיף אות אחת, או שטעה בטעמים ובניקוד של אות אחת - אם משמעות הענין השתנתה על ידי הטעות - צריך לחזור ולקרוא כראוי. ואם משמעות הענין לא השתנתה על ידי הטעות, אינו צריך לחזור ולקרוא; אך יש אומרים שבחסר או הוסיף אות, צריך לחזור גם ללא שינוי משמעות. ובמקרה שצריך לחזור - אם

מהו הסיפור היחיד שמובא בשולחן ערוך?

על אדם שקרא את המילה כפי שהיא כתובה ולא כפי שאמורים לקרואה, בפני שלושה מגדולי הדור שנכחו במקום, והזהירוהו שלא יעשה כן, ולא שעה לדבריהם, ונידוהו והורידוהו מהבימה.

[שו"ע קמא, ח, ומשנ"ב כז; בו"מ דרשו, 20]

מילים שיש בהן 'קרי וכתוב', דהיינו שכתובות בצורה אחת ונקראות בצורה אחרת - יש לקרואן כפי ה'קרי' ולא כפי ה'כתיב'; והגם שאין המילה נקראת כפי שהיא כתובה, לכתחילה יש להביט בה בעת קריאתה. בקשר להלכה זו מספר מרן הבית יוסף בפעם היחידה בארבעת חלקי השולחן ערוך סיפור שלא מדברי חז"ל,

מדוע קוראים את השם 'יששכר' - 'ישכר'?

עם יעקב אבינו ע"ה, ולכן משמיטים אותו זו. והשני - שיששכר נתן אות אחת ליוב בנו, ולכן נקרא שמו במקום אחר: 'ישוב'. ויש נוהגים שבפעם הראשונה בה נזכר השם יששכר בתורה קוראים אותו במלואו; ויש שנוהגים לקרואו חסר, ולשוב ולקרואו מלא.

[בו"מ דרשו קמא, 19]

מנהג ישראל לקרוא את השם 'יששכר' - 'ישכר', בהשמטת אחת מהאותיות ש'; וכתבו ראשונים שני טעמים לדבר: האחד - שהש' הראשונה בשם זה היא כנגד "נתן אלקים את שכרי", והשניה כנגד "כי שכור שְכַרְתֶּיךָ בדודאי בני", ושכירות זו יש בה גנאי לרחל אמנו, כפי שאמרו חז"ל שמשום כך לא זכתה להקבר

* מנהג בני אשכנז ששלושה אנשים לפחות עומדים ליד ספר התורה בשעת הקריאה. ונהוג שהעולה לתורה עומד לפני הבימה בצד ימין, וה'בעל קורא' בצד שמאל, והגבאי משמאלו.
* אין להעלות לתורה אב ובנו, או שני אחים, בזה אחר זה, משום עין הרע; ואף אם הם עצמם אינם חוששים לעין הרע. ואם קראו לאדם לאחר בנו, אביו, או אחיו - לא יעלה, אך אם כבר עלה - יברך.
* העולה לתורה צריך ללכת לבימה במהירות, ובדרך הקצרה ביותר, משום כבוד הציבור - שלא ימתינו זמן רב, ומשום כבוד התורה - להראות שהיא חביבה עליו ונחפז לקרוא בה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה שלב בטיסה יש לומר את תפילת הדרך?

הנוסע ברכב או ברכבת יקפיד לאומרה מיד לאחר היציאה; ובנוגע למטוס - יש שהורה לאומרה בתחילת הריצה על מסלול ההמראה, ויש שהורה לאומרה לאחר שהמטוס החל להתרומם. ובדיעבד ניתן לומר תפילת הדרך עד למרחק של פרסה מהבית הראשון במקום היעד; ומשם ואילך יש לאומרה ללא 'חתימה'.
[שו"ע קי, ז, ומשנ"ב כט-לא; בו"מ דרשו, 36-37]

את תפילת הדרך יש לומר לאחר היציאה לדרך, דהיינו לאחר שהתרחק יותר משבעים אמה (כ"ד-41 מטר, לשיטות השונות) מהבית האחרון בעיר; וזאת מחשש שמא יתחרט ולא יצא לדרך, וברכתו תהיה לבטלה. ולכתחילה יש לאומרה בתוך הפרסה (כ"ד-4.61-3.84 ק"מ, לשיטות השונות) הראשונה בדרך; ולפיקך,

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il